

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1826470 evrak numaralı "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri , Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 1-4-2026	Esas No: 2/3615

**TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI SİVİL KORUMA MEKANİZMASININ
KURULMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 6 Kasım 2024 tarihinde Bişkek'te imzalanan "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

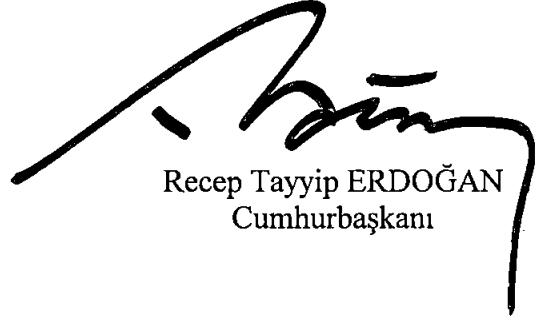
T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-393083
Konu : Anlaşma

27 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Kasım 2024 tarihinde Bişkek'te imzalanan "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Genel Gerekçe
2- Anlaşma (Türkçe, Azerbaycan Dili,
Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, İngilizce)

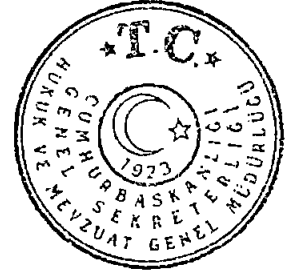
T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞKLIĞI
27 Mart 2026
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
27 Mart 2026
No: 1826470

GENEL GEREKÇE

Türk Devletleri Teşkilatının (TDT) 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da imzalanan 8. Zirve Bildirisinin 51. paragrafında, doğal afetlerin etkilerini azaltmak ve iyileşmeye katkıda bulunmak amacıyla ortak arama, kurtarma ve rehabilitasyon çalışmaları yapmak için TDT bünyesinde afet müdahale birimi kurulması hususunda mutabakata varıldığı belirtilmiştir. Ayrıca, 16 Mart 2023 tarihinde Ankara'da imzalanan TDT Olağanüstü Zirvesi Ankara Bildirisinde, meydana gelebilecek afet ve acil durumlarda ihtiyaçların etkili, eşgüdümlü ve zamanında karşılanması maksadıyla "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın hazırlanarak imzalanması karara bağlanmıştır. TDT bünyesinde alınan kararlar gereğince Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti tarafından birlikte hazırlanan "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma" 6 Kasım 2024 tarihinde Bışkek'te imzalanmıştır.

Bahse konu Anlaşma ile kurulacak sivil koruma mekanizması kapsamında, üye ve gözlemci devletlerin yanı sıra diğer devletlerin topraklarında meydana gelebilecek afet ve acil durumlarda acil ihtiyaçları desteklemek amacıyla ortak afet müdahale kapasitesinin oluşturulması hedeflenmektedir. Söz konusu mekanizma ile afetlerin önlenmesi, afetlere hazırlıklı olunması ve müdahale edilmesinin iyileştirilmesini amaçlayan sivil koruma alanında taraflar arasında işbirliğinin güçleneceği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, TDT üyesi devletler kendi topraklarında ve sınırlarının ötesindeki afetlere müdahalenin koordinasyonunda önemli bir role sahip olacaktır.

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI SİVİL KORUMA MEKANİZMASININ KURULMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti, Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle müştereken "Taraflar" ve münferiden "Taraf" olarak anılacaktır),

Türk Devletleri Teşkilatı'nın (bundan böyle "TDT" olarak anılacaktır) 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da imzalanan Sekizinci Zirvesi Deklarasyonu ve TDT'nin Sivil Koruma Mekanizmasının kurulmasına ilişkin 16 Mart 2023 tarihinde Ankara'da imzalanan TDT Devlet Başkanları Konseyi Kararına atıfta bulunarak,

Afet ve acil durumlarda uluslararası işbirliğinin son derece önemli olduğunu vurgulayarak,

Tarafların, TDT Üye ve Gözlemci Devletlerinin yanı sıra diğer devletlerin, sınırları içinde meydana gelebilecek afetlerde acil durum desteğini hızla sağlama ve koordinasyon görevini yerine getirme ve afet ve acil durumlarda müdahale, can ve mal kurtarma, tıbbi yardım, acil durum iletişimi, izleme ve analiz, barınma, insani yardımın yanı sıra önleme ve hazırlık, afet müdahalesi konusunda bilgi ve deneyim aktarımını destekleme iradesini dikkate alarak,

Türk Devletleri ve halkları arasında tarihi bağlar, ortak dil, kültür ve gelenekler temelinde artan iş birliği ve dayanışmanın altını çizerek,

Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 SİVİL KORUMA MEKANİZMASININ AMACI, İŞLEVLERİ VE KAPSAMI

1. Taraflar, işbu Anlaşma ile tüzel kişiliğe sahip uluslararası bir teşkilat şeklinde bir Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizması (bundan böyle "TDTSKM" olarak anılacaktır) kurmaktadırlar.

2. TDTSKM'nin amacı, Üye ve Gözlemci Devletlerin yanı sıra diğer devletlerin sınırları içinde meydana gelebilecek afet ve acil durumlarda acil durum ihtiyaçlarını desteklemek için ortak afet müdahale kapasitesi oluşturmaktır.

Destek, bir afet veya acil durum sırasında etkilenen devletin talebi üzerine sağlanır.

Her afet veya acil durum durumunda, TDTSKM'nin destek faaliyetlerine katılım gönüllülük esasına göre gerçekleştirilir.

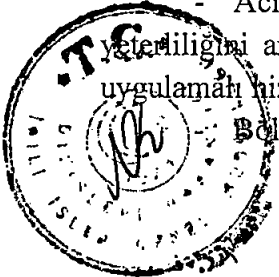
Diğer devletlere destek sağlanmasına ilişkin kararlar, her durumda uzlaşma temelinde alınır.

3. TDTSKM'nin başlıca görevleri şöyledir:

- Müdahale, can ve mal kurtarma, tıbbi yardım, acil durum iletişimi, izleme ve analiz, barınma, afet ve acil durumlar sırasında insani yardım yanı sıra önleme ve hazırlık, afet müdahalesi konusunda bilgi ve deneyim aktarımı;

- Acil durum yönetimi alanında çalışan her kademedeki personelin mesleki yeterliliğini artırmak amacıyla ortak hizmet içi eğitim standartları geliştirmek ve teorik uygulamaları hizmet içi eğitim programları düzenlemek;

- Bölgesel bir afet ve acil durum meydana geldiğinde ortak müdahale uygulamalarını

geliştirmek için eğitimler, tatbikatlar ve idari ve teknik ziyaretler düzenlemek.

4. TDTSKM çerçevesinde Taraflar birbirlerini ve TDT Sekretaryasını işbu Anlaşma ile ilgili tüm faaliyetlerden haberdar ederler.

MADDE 2 YETKİLİ MAKAMLAR

1. İşbu Anlaşma'nın uygulanmasından sorumlu olacak Devletlerin yetkili makamları şunlardır:

Azerbaycan Cumhuriyeti	Acil Durumlar Bakanlığı
Kazakistan Cumhuriyeti	Acil Durumlar Bakanlığı
Kırgız Cumhuriyeti	Acil Durumlar Bakanlığı
Türkiye Cumhuriyeti	İçişleri Bakanlığı
Özbekistan Cumhuriyeti	Acil Durumlar Bakanlığı

2. Her bir Taraf, TDTSKM ile iletişim ve koordinasyon için bir İrtibat Görevlisi belirler ve işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerin tamamlandığını teyit eden yazılı bildirimde bulunurken, İrtibat Görevlisini iletişim bilgileri ile birlikte Saklayıcıya bildirir; Saklayıcı ise tüm Tarafları ve TDTSKM Sekretaryasını bu konuda bilgilendirir.

3. Yetkili makam veya irtibat görevlisi ile ilgili herhangi bir değişiklik olması halinde ilgili Taraf derhal diplomatik kanallar aracılığıyla Saklayıcıyı, Saklayıcı ise tüm Tarafları ve TDTSKM Sekretaryasını bilgilendirir.

MADDE 3 İDARİ YAPI

1. İşbu Anlaşma'nın amaç ve görevlerini yerine getirmek üzere, aşağıdaki TDTSKM idari yapısı tesis edilir:

- Afet ve Acil Durum Yönetiminden sorumlu Bakanlar Konseyi;
- TDTSKM Sekretaryası.

2. TDTSKM Sekretaryasının işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlar Konseyi tarafından kabul edilecek kurallarla belirlenir.

MADDE 4 BAKANLAR KONSEYİ

1. TDTSKM'nin en yüksek karar alma organı olan Bakanlar Konseyi, Tarafların afet ve acil durum yönetiminden sorumlu Bakanlarından oluşur.

2. Bakanlar Konseyi, faaliyetlerini düzenli Bakanlar toplantıları şeklinde yürütür ve yılda en az bir kez toplanır.

3. TDT'nin başkanlığını yürüten Tarafın Bakanı, Bakanlar Konseyi'ne başkanlık eder.

4. Bakanlar, TDTSKM'nin işleyişi ve yönetimine ilişkin kararları oybirliğiyle alırlar.

5. Bakanlar Konseyi:

TDTSKM'nin işleyişini ve yönetimini yönlendirir, takip eder ve bunlara ilişkin kararlar alır.

- Mekanizmanın yıllık idari ve mali raporunu onaylar;
- Tarafların zorunlu katkılarına ilişkin istişarelerde bulunur;
- TDTSKM Sekretaryası tarafından hazırlanan Ortak Afet Müdahale Strateji Belgesi ve Ortak Afet Müdahale Planı da dahil olmak üzere TDTSKM bünyesindeki temel belgeleri kabul eder;
- TDTSKM'nin amaç ve işlevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili diğer her türlü konuyu değerlendirir ve karara bağlar.

MADDE 5 SİVİL KORUMA MEKANİZMASI SEKRETERYASI

1. Daimi yürütme organı olan TDTSKM Sekretaryası, TDTSKM'nin iş ve işlemlerinin yürütülmesi ve koordine edilmesinin yanı sıra amaç ve görevlerin yerine getirilmesine yardımcı olur.
 2. TDTSKM Sekretaryası, Tarafların resmi isimlerinin İngilizce alfabetik sırasına uygun olarak, Bakanlar Konseyi tarafından dönüşümlü olarak atanacak olan Genel Sekreter tarafından yönetilir.
 3. Genel Sekreterin görev süresi üç yıldır. Bu süre en fazla iki yıl uzatılabilir.
 4. TDTSKM Sekretaryasının merkezi İstanbul'dadır (Türkiye Cumhuriyeti). Türkiye Cumhuriyeti, TDTSKM Sekretaryasının kurulması için yer tahsis eder ve destek sağlar.
- TDTSKM Sekretaryası Genel Merkezine ev sahipliği yapan Taraf, TDTSKM Sekretaryası ile ilgili şartların, koşulların, personelin statüsünün, ayrıcalıkların ve dokunulmazlıkların belirtildiği bir Ev Sahibi Ülke Anlaşması imzalar.

MADDE 6 FİNANSMAN

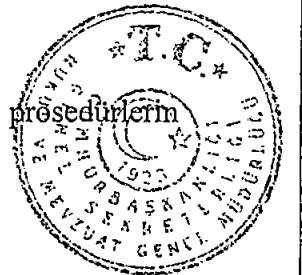
1. TDTSKM'nin, Taraflarca yapılan yıllık zorunlu ödemelerden oluşan kendi bütçesi vardır. TDTSKM bütçesine gönüllü katkılarda bulunulabilir.
2. Taraflar, TDTSKM bütçesinin oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin ayrı bir uluslararası anlaşma akdederler.
3. TDTSKM bütçesinin oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin uluslararası anlaşmanın yürürlüğe girmesine kadar, her bir Taraf için yıllık sembolik zorunlu ödeme 50.000 ABD Dolarıdır.
4. Yıllık zorunlu ödemelerin toplam tutarını aşan harcamalar, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süre ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanır.

MADDE 7 ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

İşbu Anlaşma'nın yorumlanması veya uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere ve istişareler yoluyla çözülür.

MADDE 8 NİHAİ HÜKÜMLER

1. İşbu Anlaşma, Taraflarca yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürleri

tamamlandığını teyit eden son yazılı bildirimimin Saklayıcı tarafından diplomatik kanallar aracılığıyla alınmasını müteakip otuzuncu günde yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinin ardından TDT Üye ve Gözlemci Devletlerinin katılımına açık olur. Diğer devletler, tüm Tarafların rızası ile işbu Anlaşma'ya katılabilirler. İşbu Anlaşma, katılan devlet açısından, yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerin tamamlandığını teyit eden yazılı bildirimimin Saklayıcıya diplomatik kanallardan ulaşmasını müteakip otuzuncu günde yürürlüğe girer.

3. İşbu Anlaşma'nın Saklayıcısı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'dir.

4. Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile işbu Anlaşma'da her zaman değişiklik yapılabilir. Değişiklikler ve eklemeler, işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olan ve işbu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen usule uygun olarak yürürlüğe giren ayrı protokoller şeklinde yapılır.

5. Herhangi bir Taraf, ilgili yazılı bildirimini Saklayıcıya göndererek işbu Anlaşma'dan her zaman çekilebilir. İşbu Anlaşma söz konusu Taraf için, Saklayıcı tarafından bildirim alındığı tarihi takip eden ayın ilk günü sona erer.

Bişkek'te 6 Kasım 2024 tarihinde Azerice, Kazakça, Kırgızca, Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere tek bir orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin kullanılacaktır. İşbu Anlaşma'nın asıl nüshası, her bir Tarafa onaylı nüshasını gönderecek olan Saklayıcı tarafından muhafaza edilir.

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

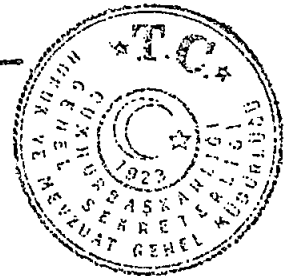
KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

KIRGIZİSTAN CUMHURİYETİ
BAKANLAR KURULU ADINA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

N. O. ano

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ MÜLKİ MÜDAFİƏ MEXANİZMİNİN TƏSİS EDİLMƏSİ HAQQINDA SAZIŞ

Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Qazaxıstan Respublikası Hökuməti, Qırğız Respublikasının Nazirlər Kabineti, Türkiyə Respublikası Hökuməti və Özbəkistan Respublikası Hökuməti (bundan sonra birlikdə "Tərəflər" və fərdi olaraq "Tərəf" kimi adlandırılacaq),

12 noyabr 2021-ci il tarixində İstanbulda imzalanmış Türk Dövlətləri Təşkilatının (bundan sonra "TDT") səkkizinci Zirvə Toplantısının Bəyannaməsinə və TDT-nin Mülki Müdafiə Mexanizminin təsis edilməsi haqqında TDT Dövlət Başçıları Şurasının 16 mart 2023-cü ildə Ankarada imzalanmış Qərarına istinad edərək,

Fəlakət və fəvqəladə hallar zamanı beynəlxalq əməkdaşlığın yüksək əhəmiyyətini vurğulayaraq,

TDT-yə Üzv və Müşahidəçi dövlətlərin, eləcə də digər dövlətlərin ərazilərində baş verə biləcək fəlakətlər zamanı təcili yardımın tez bir zamanda göstərilməsini və koordinasiya işinin yerinə yetirilməsini və fəlakət və fəvqəladə hallar zamanı cavab, həyat və əmlakın xilas edilməsi tədbirləri, tibbi yardım, fəvqəladə kommunikasiya təminatı, monitoring və təhlil, sığınacaq, humanitar yardımın dəstəklənməsi, o cümlədən bu halların qarşısının alınması və hazırlıq tədbirləri, fəlakətlərə cavab tədbirləri üzrə bilik və təcrübənin paylaşılması üzrə Tərəflərin iradəsini nəzərə alaraq,

Tarixi bağlar, ortaq dil, mədəniyyət və adət-ənənələr əsasında Türk dövlətləri və xalqları arasında əməkdaşlığın və həmrəyliyin artdığını qeyd edərək,

Aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

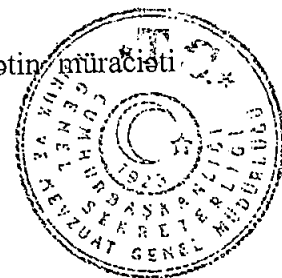
MADDƏ 1

MÜLKİ MÜDAFİƏ MEXANİZMİNİN

MƏQSƏDİ, FUNKSİYALARI VƏ ƏHATƏ DAİRƏSİ

1. Tərəflər bununla Türk Dövlətləri Təşkilatının Mülki Müdafiə Mexanizmini (bundan sonra "TDTMMM" kimi istinad ediləcək) hüquqi şəxs statusuna malik olan beynəlxalq təşkilat formasında təsis edirlər.
2. TDTMMM-in məqsədi Üzv və Müşahidəçi dövlətlərin, eləcə də digər dövlətlərin ərazilərində baş verə biləcək fəlakətlər və fəvqəladə hallar zamanı fəvqəladə ehtiyacları dəstəkləmək üçün fəlakətlərə cavab tədbirləri üzrə ortaq potensialın yaradılmasıdır.

Dəstək fəlakət və ya fəvqəladə vəziyyət zamanı zərər çəkmiş dövlətin müraciəti əsasında təmin edilir.

İstənilən fəlakət və ya fəvqəladə hal zamanı TDTMMM-nin dəstək fəaliyyətlərində iştirak könüllülük əsasında həyata keçirilir.

Digər dövlətlərə dəstəyin göstərilməsi ilə bağlı qərar hər bir hal üzrə konsensus əsasında qəbul edilir.

3. TDTMMM-in əsas funksiyaları aşağıdakılardan ibarətdir:

- fəlakət və fəvqəladə hallar zamanı cavab, həyat və əmlakın xilas edilməsi tədbirləri, tibbi yardım, fəvqəladə kommunikasiya təminatı, monitoring və təhlil, sığınacaq, fəlakətlər zamanı humanitar yardım, o cümlədən bu halların qarşısının alınması və hazırlıq tədbirləri, fəlakətlərə cavab tədbirləri üzrə bilik və təcrübənin paylaşılması;

- fəvqəladə halların idarə edilməsi sahəsində bütün səviyyələrdə çalışan əməkdaşların peşəkarlıq səriştələrinin artırılması məqsədilə birgə ixtisasartırma standartlarının hazırlanması və nəzəri və praktiki ixtisasartırma proqramlarının təşkili;

- regional fəlakət və fəvqəladə hallar zamanı birgə cavab tədbirləri təcrübələrini inkişaf etdirmək üçün təlimlərin, məşğələlərin, və inzibati və texniki səfərlərin təşkili.

4. TDTMMM çərçivəsində Tərəflər bu Sazişlə bağlı bütün fəaliyyətlər barədə bir-birilərini və TDT Katibliyini məlumatlandırırlar.

MADDƏ 2

SƏLAHİYYƏTLİ QURUMLAR

1. Dövlətlərin bu Sazişin həyata keçirilməsinə məsul olan səlahiyyətli qurumları aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikası

Fəvqəladə Hallar Nazirliyi

Qazaxıstan Respublikası

Fəvqəladə Hallar Nazirliyi

Qırğız Respublikası

Fəvqəladə Hallar Nazirliyi

Türkiyə Respublikası

Daxili İşlər Nazirliyi

Özbəkistan Respublikası

Fəvqəladə Hallar Nazirliyi

2. Hər bir Tərəf TDTMMM ilə əlaqə və koordinasiya məqsədləri üçün Əlaqələndirici təyin edir, bu Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyini təsdiq edən yazılı bildiriş təqdim edərkən, hər bir Tərəf öz Əlaqələndiricisi barədə məlumatları onun əlaqə vasitələrini göstərməklə Depozitariyə təqdim edir və Depozitari bu barədə bütün Tərəfləri və TDTMMM Katibliyini məlumatlandırır.

3. Səlahiyyətli qurum və ya Əlaqələndirici ilə bağlı hər hansı dəyişiklik baş verdikdə, müvafiq Tərəf dərhal diplomatik kanallar vasitəsilə bu barədə Depozitarını, Depozitari isə bütün digər Tərəfləri və TDTMMM Katibliyini məlumatlandırır.

MADDƏ 3 İNZİBATİ STRUKTUR

1. Bu Sazişin məqsəd və vəzifələrini yerinə yetirmək üçün TDTMMM-in aşağıdakı inzibati strukturları təsis edilir:

- Fəlakət və fəvqəladə halların idarə edilməsinə məsul Nazirlər Şurası;
- TDTMMM Katibliyi.

2. TDTMMM Katibliyinin fəaliyyəti ilə bağlı prosedur və prinsiplər Nazirlər Şurası tərəfindən qəbul ediləcək qaydalarla müəyyən edilir.

MADDƏ 4 NAZİRLƏR ŞURASI

1. TDTMMM-in ən ali qərarverici orqanı olan Nazirlər Şurasının tərkibi Tərəflərin fəlakət və fəvqəladə halların idarə edilməsinə məsul Nazirlərindən ibarət olur.

2. Nazirlər Şurası öz fəaliyyətini Nazirlərin mütəmadi iclasları formasında həyata keçirir və ildə ən azı bir dəfə toplanır.

3. TDT-yə sədrlik edən Tərəfi təmsil edən nazir Nazirlər Şurasına sədrlik edir.

4. Nazirlər TDTMMM-in fəaliyyəti və idarə edilməsi ilə bağlı qərarları konsensusla qəbul edirlər.

5. Nazirlər Şurası:

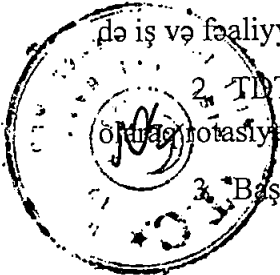
- TDTMMM-in fəaliyyətini və idarə edilməsini istiqamətləndirir, nəzarət edir və qərarlar qəbul edir;
- TDTMMM-in mexanizmin illik inzibati və maliyyə hesabatını təsdiq edir;
- Tərəflərin icbari töhfələrinə dair məsləhətləşmələr aparır;
- TDTMMM çərçivəsində əsas sənədləri, o cümlədən TDTMMM Katibliyi tərəfindən hazırlanmış Fəlakətlərə Birgə Cavab Strategiya Sənədi və Fəlakətlərə Birgə Cavab Planını təsdiqləyir;
- TDTMMM-in məqsəd və funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı hər hansı digər mövzunu nəzərdən keçirir və qərar qəbul edir.

MADDƏ 5 MÜLKİ MÜDAFİƏ MEXANİZMİNİN KATİBLİYİ

1. Daimi icra orqanı olan TDTMMM Katibliyi məqsəd və vəzifələrinin icrasına, eləcə də iş və fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə və əlaqələndirilməsinə yardım göstərir.

2. TDTMMM Katibliyinə Tərəflərin rəsmi adlarının ingilis əlifbası sırasına uyğun olaraq notasiya əsasında Nazirlər Şurası tərəfindən təyin edilən Baş katib rəhbərlik edir.

3. Baş katibin səlahiyyət müddəti üç ildir. Bu müddət maksimum iki il uzadıla bilər.

4. TDTMMM Katibliyinin qərargahı İstanbulda (Türkiyə Respublikası) yerləşir. TDTMMM Katibliyinin təsis edilməsi üçün Türkiyə Respublikası tərəfindən məkan təmin ediləcək və dəstək göstəriləcək.

TDTMMM Katibliyinin qərargahına ev sahibliyi edən Tərəf TDTMMM Katibliyi ilə müvafiq müddəalar, şərtlər, işçi heyətin statusu, imtiyazlar və toxunulmazlıq kimi məsələlərin müəyyən olunduğu Ev Sahibliyi Sazişi imzalayır.

MADDƏ 6

MALİYYƏLƏŞMƏ

1. TDTMMM-in Tərəflərin illik əsasda həyata keçirdiyi icbari ödənişlərdən ibarət büdcəsi olur. TDTMMM-in büdcəsinə könüllü ianələr edilə bilər.

2. Tərəflər TDTMMM büdcəsinin formalaşdırılması və icrası haqqında ayrıca beynəlxalq müqavilə bağlayırlar.

3. TDTMMM büdcəsinin formalaşdırılması və icrası haqqında beynəlxalq müqavilə qüvvəyə minənədək hər bir Tərəf üçün illik simvolik icbari ödəniş 50 000 ABŞ dolları təşkil edir.

4. İllik icbari ödənişlərin ümumi məbləğindən artıq olan xərclər bu Sazişin qüvvəyə mindiyi tarixdən başlayaraq iki il müddətində Türkiyə Respublikası tərəfindən ödənilir.

MADDƏ 7

FİKİR AYRILIQLARININ HƏLLİ

Bu Sazişin təfsiri və ya yerinə yetirilməsi ilə bağlı yaranan hər hansı fikir ayrılığı Tərəflər arasında danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir.

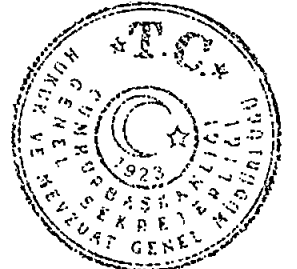
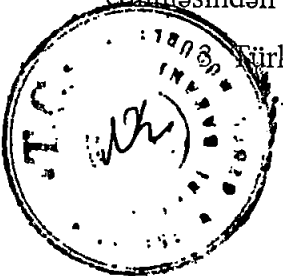
MADDƏ 8

YEKUN MÜDDƏALAR

1. Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların Tərəflər tərəfindən yerinə yetirilməsini təsdiq edən sonuncu yazılı bildirişin Depozitari tərəfindən diplomatik kanallar vasitəsilə qəbul edilməsindən sonra otuzuncu gün qüvvəyə minir.

2. Qüvvəyə mindikdən sonra bu Saziş TDT-ə Üzv və Müşahidəçi dövlətlərin qoşulması üçün açıqdır. Digər dövlətlər bütün Tərəflərin razılığı əsasında bu Sazişə qoşula bilərlər. Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsini təsdiq edən yazılı bildirişin Depozitari tərəfindən diplomatik kanallar vasitəsilə qəbul edilməsindən sonra otuzuncu gün yeni qoşulan dövlət üçün qüvvəyə minir.

Türkiyə Respublikası Hökuməti bu Sazişin Depozitarisi olur.

4. Bu Sazişə Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı ilə istənilən vaxt düzəlişlər edilə bilər. Düzəlişlər və əlavələr bu Sazişin ayrılmaz hissəsi olan və bu Maddənin 1-ci bəndində müəyyən edilmiş qaydada qüvvəyə minən ayrıca protokollarla rəsmiləşdirilir.

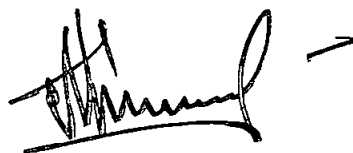
5. Tərəflərdən hər biri istənilən vaxt Depozitariyə müvafiq yazılı bildiriş göndərməklə bu Sazişdən çıxma bilər. Depozitari tərəfindən bildirişin alındığı tarixdən sonrakı ayın birinci günü həmin Tərəf üçün bu Saziş ləğv edilir.

Bişkek şəhərində 06 noyabr 2024-cü il tarixində bir əsl nüsxədə, Azərbaycan, qazax, qırğız, türk, özbək və ingilis dillərində imzalanmışdır və bütün mətnlər bərabər autentikdir. Təfsirdə hər hansı fərqlilik yaranıqda ingilis dilindəki mətn istifadə edilir. Bu Sazişin əsli onun təsdiq edilmiş surətini hər bir Tərəfə göndərəcək Depozitari tərəfindən saxlanılır.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından

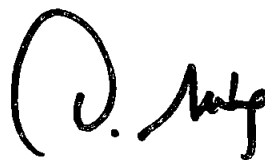
Qazaxıstan Respublikası Hökuməti adından

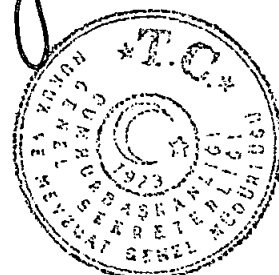
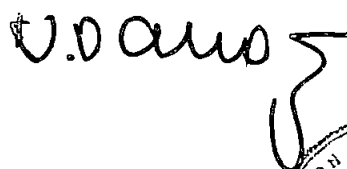
Qırğız Respublikası Nazirlər Kabineti adından

Türkiyə Respublikası Hökuməti adından

Özbəkistan Respublikası Hökuməti adından

Сәул. 7.8.2023

ТҮРКІ МЕМЛЕКЕТТЕРІ ҰЙЫМЫНЫҢ АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАУ ТЕТІГІН ҚҰРУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМ

Әзербайжан Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Үкіметі, Қырғыз Республикасының Министрлер Кабинеті, Түркия Республикасының Үкіметі және Өзбекстан Республикасының Үкіметі (бұдан әрі бірлесіп «Тараптар» және жеке «Тарап» деп аталады),

2021 жылғы 12 қарашада Ыстанбұлда қабылданған Түркі мемлекеттері ұйымының (бұдан әрі – ТМҰ) сегізінші саммитінің декларациясын және 2023 жылғы 16 наурызда Анкарада қабылданған ТМҰ Азаматтық қорғау тетігін құру туралы ТМҰ Мемлекеттері басшылары кеңесінің шешімін назарға ала отырып,

апаттар мен төтенше жағдайлар кезіндегі халықаралық ынтымақтастықтың айрықша маңыздылығын атап өтіп,

Тараптардың ТМҰ-ға мүше мемлекеттер мен оның байқаушы мемлекеттерінің, сондай-ақ басқа мемлекеттердің аумағында орын алуы ықтимал апаттар жағдайында шұғыл қолдауды жылдам көрсетуге және үйлестіру міндеттерін орындауға және ден қоюға, өмір мен мүлікті құтқаруға, медициналық көмекке, шұғыл байланысқа, мониторинг пен талдауға, пана беруге, табиғи апаттар мен төтенше жағдайлар кезінде гуманитарлық көмек көрсетуге, сондай-ақ апаттардың алдын алу мен оларға әзірлікті қамтамасыз етуге, ден қою бойынша білім мен тәжірибе беруге ұмтылысын назарға ала отырып,

түркі мемлекеттері мен олардың халықтары арасындағы олардың тарихи байланыстары, ортақ тілі, мәдениеті мен дәстүрлері негізінде кеңейіп келе жатқан ынтымақтастықтың пен ниеттестіктің нығаюын баса атап өтіп,

мыналар туралы уағдаласты:

1-бап

Азаматтық қорғау тетігінің мақсаты, функциялары және қолданылу аясы

1. Осы арқылы Тараптар Түркі мемлекеттері ұйымының Азаматтық қорғау тетігін (бұдан әрі – ТМҰАҚТ) құқықтық субъектілікке ие халықаралық ұйым нысанында құрады.

2. ТМҰАҚТ-ның мақсаты мүше мемлекеттер мен байқаушы мемлекеттердің, сондай-ақ басқа да мемлекеттердің аумақтарында туындауы мүмкін дүлей зілзала мен төтенше жағдайларға ден қоюдың бірлескен тетігін құруға сайып келеді.

Қолдау көрсету апат немесе төтенше жағдай кезінде зардап шеккен мемлекеттің өтініші бойынша жүзеге асырылады.

Апат немесе төтенше жағдай болған әрбір жағдайда қолдау көрсету жөніндегі қызметке ТМҰАҚТ-ны тарту ерікті негізде жүзеге асырылады.

Басқа мемлекеттерге қолдау көрсету туралы шешім әр жағдайда консенсус негізінде қабылданады.

3. ТМҰАҚТ-ның негізгі функциялары:

- апаттар мен төтенше жағдайлар кезінде ден қою, өмір мен мүлікті құтқару, медициналық көмек, шұғыл байланыс, мониторинг және талдау, пана беру, гуманитарлық көмек, сондай-ақ апаттардың алдын алу және оларға әзірлікті қамтамасыз ету, ден қою бойынша білім мен тәжірибе алмасу;

- төтенше жағдайларды басқару саласында жұмыс істейтін барлық деңгейдегі персоналдың кәсіптік құзыреттілігін арттыру мақсатында кәсіптік даярлаудың бірыңғай стандарттарын әзірлеу және өндірістен қол үзбей оқытудың теориялық және практикалық бағдарламаларын ұйымдастыру;

- өңірлік апаттар мен төтенше жағдайларға ден қоюдың бірлескен әдістерін тұжырымдау үшін тренингтер, оқу-жаттығулар мен әкімшілік-техникалық сапарлар ұйымдастыру.

4. ТМҰАҚТ шеңберінде Тараптар бірін-бірі және ТМҰ Хатшылығын осы Келісімге байланысты барлық іс-шаралар туралы хабардар етеді.

2-бап

Құзыретті органдар

1. Мемлекеттердің осы Келісімді орындауға жауапты құзыретті органдары мыналар болып табылады:

Әзербайжан Республикасы
Қазақстан Республикасы
Қырғыз Республикасы
Түркия Республикасы
Өзбекстан Республикасы

Төтенше жағдайлар министрлігі
Төтенше жағдайлар министрлігі
Төтенше жағдайлар министрлігі
Ішкі істер министрлігі
Төтенше жағдайлар министрлігі.

2. Әрбір Тарап ТМҰАҚТ-мен байланысу және өзара іс-қимыл жасау үшін үйлестірушіні тағайындайды және осы Келісімнің күшіне енуі үшін қажетті ішкі рәсімдердің өткенін растайтын жазбаша хабарлама ұсынған кезде депозитарийді өзінің үйлестірушісі туралы оның байланыс деректерін көрсете отырып хабардар етеді, ал депозитарий бұл туралы барлық Тараптарға және ТМҰАҚТ Хатшылығына хабарлайды.

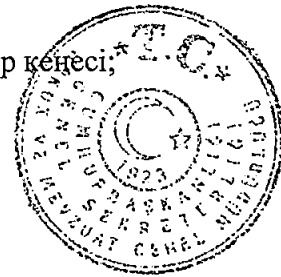
3. Құзыретті органға немесе үйлестірушіге қатысты кез келген өзгерістер болған жағдайда тиісті Тарап депозитарийді дипломатиялық арналар арқылы дереу хабардар етеді, ол бұл туралы барлық Тараптарға және ТМҰАҚТ Хатшылығына хабарлайды.

3-бап

Әкімшілік құрылым

1. Осы Келісімнің мақсаттары мен міндеттерін орындау үшін ТМҰАҚТ-ның мынадай әкімшілік бірлігі құрылады:

апаттар мен төтенше жағдайларды басқаруға жауапты Министрлер кеңесі,
ТМҰАҚТ Хатшылығы.

2. ТМҰАҚТ Хатшылығының жұмыс істеу тәртібі мен қағидаттары Министрлер кеңесі қабылдайтын қағидаларда айқындалады.

4-бап Министрлер кеңесі

1. ТМҰАҚТ-ның жоғары басқару органы болып табылатын Министрлер кеңесі Тараптардың дүлей зілзалаларды басқаруға жауапты министрлерінен тұрады.

2. Министрлер кеңесі өз қызметін министрлердің жылына бір реттен сиретпей өткізілетін тұрақты кездесулері арқылы жүзеге асырады.

3. ТМҰ-да төрағалық ететін Тараптың министрі Министрлер кеңесін басқарады.

4. Министрлер ТМҰАҚТ-ның жұмыс істеуі және оны басқару мәселелері бойынша шешімдерді консенсус негізінде қабылдайды.

5. Министрлер кеңесі:

- ТМҰАҚТ-ның жұмыс істеуі және оны басқару мәселелері бойынша басқаруға, қадағалауға және шешім қабылдауға;

- тетіктің жұмысы туралы жыл сайынғы әкімшілік және қаржылық есептерді бекітуге;

- Тараптардың міндетті жарналары бойынша консультациялар өткізуге;

- ТМҰАҚТ Хатшылығы дайындаған төтенше жағдайларға ден қоюдың бірлескен стратегиясы туралы құжат пен төтенше жағдайларға ден қоюдың бірлескен жоспарын қоса алғанда, ТМҰАҚТ шеңберінде негізгі құжаттарды қабылдауға;

- ТМҰАҚТ мақсаттары мен функцияларын орындауға қатысты кез келген басқа мәселе бойынша шешімді қарастыруға және қабылдауға тиіс.

5-бап Азаматтық қорғау тетігінің хатшылығы

1. ТМҰАҚТ Хатшылығы тұрақты жұмыс істейтін атқарушы орган бола отырып, ТМҰАҚТ мақсаттары мен міндеттерін орындауға жәрдемдеседі, сондай-ақ жұмысы мен қызметін жүзеге асырады және үйлестіреді.

2. ТМҰАҚТ Хатшылығын бас хатшы басқарады, оны Министрлер кеңесі Тараптардың ағылшын тіліндегі ресми атауларының әліпбилік ретіне сәйкес ротациялық негізде тағайындайды.

3. Бас хатшының өкілеттік мерзімі үш жылды құрайды. Мерзім ең көп дегенде екі жылға ұзартылуы мүмкін.

4. ТМҰАҚТ Хатшылығының штаб-пәтері Ыстанбұлда (Түркия Республикасы) орналасады. Түркия Республикасы орынжай ұсынады және ТМҰАҚТ Хатшылығын құруға қолдау көрсетеді.

Аумағында ТМҰАҚТ Хатшылығының штаб-пәтері орналасқан Тарап ТМҰАҚТ Хатшылығымен Хатшылықтың болу шарттары туралы келісім жасасады, онда тиісті шарттар, персоналдың мәртебесі, артықшылықтар мен жеңілдіктер көрсетіледі.

6-бап Қаржыландыру

1. ТМҰАҚТ-ның өз бюджеті бар, ол Тараптар төлейтін жыл сайынғы міндетті төлемдерден тұрады. ТМҰАҚТ бюджетінде ерікті жарналар болуы мүмкін.

2. Тараптар ТМҰАҚТ бюджетін қалыптастыру және атқару туралы жеке халықаралық шарт жасасады.

3. ТМҰАҚТ бюджетін қалыптастыру және атқару туралы халықаралық шарт күшіне енгенге дейін әрбір Тарап үшін жыл сайынғы символдық міндетті төлем 50000 АҚШ долларын құрайды.

4. Жыл сайынғы міндетті төлемдердің жалпы сомасынан асатын шығыстарды осы Келісім күшіне енген күннен бастап екі жыл бойы Түркия Республикасы жабады.

7-бап Келіспеушіліктерді реттеу

Осы Келісімді түсіндіруге немесе орындауға байланысты туындайтын барлық келіспеушіліктер Тараптар арасында келіссөздер мен консультациялар жүргізу арқылы шешілетін болады.

8-бап Қорытынды ережелер

1. Осы Келісім Тараптардың оның күшіне енуі үшін қажетті ішкі рәсімдердің аяқталғанын растайтын соңғы жазбаша хабарламасын депозитарий дипломатиялық арналар арқылы алғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

2. Күшіне енгеннен кейін осы Келісім ТМҰ-ға мүше мемлекеттер мен оның байқаушы мемлекеттерінің қосылуы үшін ашық болады. Басқа мемлекеттер осы Келісімге барлық Тараптардың келісімімен қосыла алады. Қосылатын мемлекет үшін осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті ішкі рәсімдердің аяқталғанын растайтын жазбаша хабарламаны депозитарий дипломатиялық арналар арқылы алғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

3. Осы Келісімнің депозитарийі Түркия Республикасының Үкіметі болып табылады.

4. Осы Келісімге Тараптардың өзара жазбаша келісімі бойынша кез келген уақытта өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін. Өзгерістер мен толықтырулар осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын және осы баптың 1-тармағында көзделген тәртіппен күшіне енетін жекелеген хаттамалар түрінде ресімделеді.

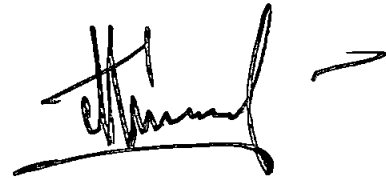
5. Кез келген Тарап депозитарийге тиісті жазбаша хабарлама жібере отырып, осы Келісімнен кез келген уақытта шыға алады. Мұндай Тарап үшін осы Келісімнің қолданылуы депозитарий хабарлама алған күннен кейінгі айдың бірінші күнінен бастап тоқтатылады.

Бішкек қаласында 2024 жылғы 6 қарашада әзербайжан, қазақ, қырғыз, түрік, өзбек және ағылшын тілдерінде жалғыз данада жасалды әрі барлық мәтіндер бірдей теңтүпнұсқалы. Түсіндіруде алшақтық болған жағдайда ағылшын тіліндегі мәтін басшылыққа алынады. Осы Келісімнің төлнұсқа данасы депозитарийде сақталады, ол әрбір Тарапқа оның куәландырылған көшірмесін жібереді.

Әзербайжан Республикасының Үкіметі үшін

Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін

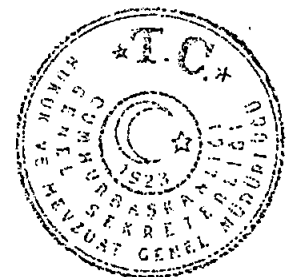
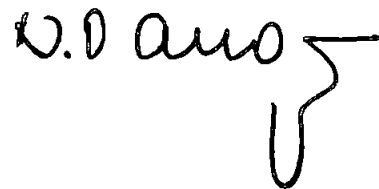
Қырғыз Республикасының Министрлер Кабинеті үшін

Түркия Республикасының Үкіметі үшін

Өзбекстан Республикасының Үкіметі үшін

ТҮРК МАМЛЕКЕТТЕР УЮМУНУН ЖАРАНДЫК КОРГОНУУ МЕХАНИЗМИН ТҮЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУ

Азербайжан Республикасынын Өкмөтү, Казакстан Республикасынын Өкмөтү, Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинети, Түркия Республикасынын Өкмөтү жана Өзбекстан Республикасынын Өкмөтү (биргелешип “Тараптар” жана өзүнчө “Тарап” деп аталып),

2021-жылдын 12-ноябрында Стамбулда кабыл алынган, Түрк мамлекеттер уюмунун (мындан ары - ТМУ) сегизинчи саммитинин декларациясына жана 2023-жылдын 16-мартында Анкарада кабыл алынган, ТМУнун Жарандык коргонуу механизмдин түзүү жөнүндө, ТМУнун мамлекет башчыларынын Кеңешинин чечимин таянып,

апааттар жана өзгөчө кырдаалдар учурунда эл аралык кызматташтыктын өзгөчө маанилүүлүгүн баса белгилеп,

Тараптардын ТМУга мүчө – мамлекеттердин жана байкоочу – мамлекеттердин, ошондой эле башка мамлекеттердин аймактарында апааттар жана өзгөчө кырдаалдар катталган учурда шашылыш колдоо көрсөтүү жана координациялык милдеттерди аткаруу каалоосун эске алуу менен, адамдардын өмүрүн жана мүлкүн куткаруу, медициналык жардам, чукул байланыш, баш калкалоочу жай менен камсыз кылуу, гуманитардык жардам көрсөтүү, ошондой эле апааттардын алдын алуу, даярдык жана чара көрүү боюнча билим жана тажрыйба алмашуу үчүн,

түрк мамлекеттери менен элдеринин тарыхый байланыштарына, орток тилине, маданиятына жана каада-салттарына негизделген кызматташтыгы жана тилектештиги кеңейип жаткандыгын баса белгилеп,

Төмөндөгүлөр боюнча макулдашылды:

1-берене

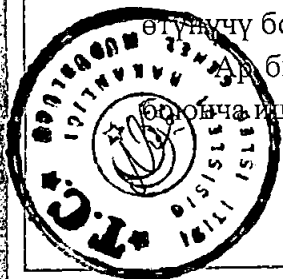
Жарандык коргонуу механизмдин максаты, функциясы жана колдонуу чөйрөсү

1. Тараптар ушуну менен Түрк мамлекеттер уюмунун Жарандык коргонуу механизмдин (мындан ары – ТМУЖКМ) укук субъектиси макамына ээ болгон эл аралык уюм түрүндө түзөт.

2. ТМУЖКМнын максаты болуп мүчө – мамлекеттердин жана байкоочу – мамлекеттердин, ошондой эле башка мамлекеттердин аймагында болушу мүмкүн болгон табигый кырсыктар жана өзгөчө кырдаалдарга чара көрүүнүн биргелешкен механизмдин түзүү болуп саналат.

Колдоо көрсөтүү апаат же өзгөчө кырдаал учурунда жабыркаган мамлекеттин өтүнүчү боюнча ишке ашырылат.

Ар бир апаат же өзгөчө кырдаал болгон учурда ТМУЖКМны колдоо көрсөтүү боюнча ишке тартуу ыктыярдуу негизде жүзөгө ашырылат.

Башка мамлекеттерге жардам берүү жөнүндө чечим ар бир учурда консенсустан негизинде кабыл алынат.

3. ТМУЖКМнын негизги функциялары:

- апааттар жана өзгөчө кырдаалдар учурунда адамдардын өмүрүн жана мүлкүн сактоо, медициналык жардам, башпаанек менен камсыз кылуу, гуманитардык жардам көрсөтүү, ошондой эле алдын алуу, даярдык жана чара көрүү боюнча билим жана тажрыйба алмашуу иштерин жүргүзүү;

- өзгөчө кырдаалдарды башкаруу чөйрөсүндө иштеген бардык деңгээлдеги персоналдын кесиптик компетенттүүлүгүн жогорулатуу максатында өндүрүштөн ажыратпай туруп окутуунун бирдиктүү стандарттарын иштеп чыгуу жана кесиптик даярдоонун теориялык жана практикалык окуу программаларын уюштуруу;

- аймактык апааттарга жана өзгөчө кырдаалдарга чара көрүүнүн биргелешкен ыкмаларын иштеп чыгуу үчүн окууларды, машыгууларды жана административдик-техникалык сапарларды уюштуруу.

4. ТМУЖКМнын алкагында Тараптар ушул Макулдашууга тиешелүү бардык аракеттер жөнүндө бири-бирине жана ТМУнун катчылыгына кабарлайт.

2-берене

Компетенттүү органдар

1. Ушул Макулдашууну аткарууга жооптуу мамлекеттердин компетенттүү органдары болуп төмөнкүлөр саналат:

Азербайжан Республикасы	Өзгөчө кырдаалдар боюнча министрлиги
Казакстан Республикасы	Өзгөчө кырдаалдар боюнча министрлиги
Кыргыз Республикасы	Өзгөчө кырдаалдар министрлиги
Түркия Республикасы	Ички иштер министрлиги
Өзбекстан Республикасы	Өзгөчө кырдаалдар боюнча министрлиги

2. Ар бир Тарап ТМУЖКМ менен байланышуу жана кординациялоо үчүн Координаторду дайындайт жана ушул Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички жол жоболордун аяктагандыгын ырастаган жазуу жүзүндөгү кабарлоону жөнөтөт, Депозитарийге өзүнүн Координатору жөнүндө анын байланыш маалыматтарын көрсөтүү менен кабарлайт жана Депозитарий бул жөнүндө бардык Тараптарга ТМУЖКМнын Катчылыгына маалымдайт.

3. Анын компетенттүү органына же Координаторуна тиешелүү кандайдыр бир өзгөрүүлөр болгон учурда, тиешелүү тарап депозитарийге дипломатиялык каналдар аркылуу дароо билдирет, ал бул жөнүндө бардык тараптарга жана ТМУЖКМнын Катчылыгына маалымдайт.

3-берене

Административдик түзүм

1. Ушул Макулдашуунун максаттарын жана милдеттерин аткаруу үчүн ТМУЖКМнын төмөнкү административдик бирдиги түзүлөт:

- Апааттарды жана өзгөчө кырдаалдарды башкарууга жооптуу Министрлер кеңеши (мындан ары – Министрлер кеңеши);
- ТМУЖКМ Катчылыгы.

2. ТМУЖКМнын Катчылыгынын иштөө тартиби жана принциптери Министрлер кеңеши тарабынан кабыл алынуучу эрежелер менен аныкталат.

4-берене

Министрлер кеңеши

1. ТМУЖКМнын жогорку башкаруу органы болуп саналган Министрлер кеңеши, апааттарды башкарууга жооптуу, Тараптардын министрлеринен турат.

2. Министрлер кеңеши өз ишин жылына кеминде бир жолу өткөрүлүп туруучу министрлердин үзгүлтүксүз жыйыны аркылуу жүргүзөт.

3. ТМУга төрагалык кылган Тараптын министри, Министрлер кеңешине башчылык кылат.

4. Министрлер ТМУЖКМнын иш-милдети жана башкаруу боюнча чечимдерди консенсустун негизинде кабыл алышат.

5. Министрлер кеңеши милдеттүү:

ТМУЖКМнын иштешин жана башкаруусун жетектөө, көзөмөлдөө жана чечимдерди кабыл алуу;

- механизмдин иши жөнүндө жылдык административдик жана каржылык отчетторду бекитүү;

- Тараптардын милдеттүү төгүмдөрү боюнча кеңештерди өткөрүү;

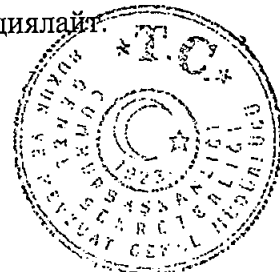
- ТМУЖКМнын алкагындагы негизги документтерди, анын ичинде өзгөчө кырдаалдарга чара көрүү боюнча биргелешкен стратегия жөнүндө документти жана ТМУЖКМнын Катчылыгы тарабынан даярдалган өзгөчө кырдаалдардын кесепеттерин жоюу боюнча биргелешкен планды кабыл алуу;

- ТМУЖКМнын максаттарын жана милдеттерин аткарууга байланышкан ар кандай башка маселелерди карап чыгуу жана чечимдерди кабыл алуу.

5-берене

Жарандык коргонуу механизмдин катчылыгы

1. ТМУЖКМнын Катчылыгы, туруктуу иштөөчү аткаруу органы болуу менен, максаттардын жана милдеттердин аткарылышына көмөктөшөт, ошондой эле ТМУЖКМнын ишин жана ишмердүүлүгүн жүзөгө ашырат жана координациялайт.

2. ТМУЖКМнын Катчылыгын Башкы катчы жетектейт, ал Министрлер кеңеши тарабынан, Тараптардын расмий аталыштарынын англис алфавити тартибине ылайык ротациянын негизинде дайындалат.

3. Башкы катчынын ыйгарым укуктарынын мөөнөтү үч жылды түзөт. Мөөнөт эң көп дегенде эки жылга узартылышы мүмкүн.

4. ТМУЖКМнын Катчылыгынын Штаб-квартирасы Стамбулда (Түркия Республикасы) жайгашат. Түркия Республикасы имарат бөлүп берет жана ТМУЖКМнын Катчылыгын түзүүгө колдоо көрсөтөт.

Аймагында ЖКМнын Катчылыгынын штаб-квартирасы жайгашкан Тарап, ТМУЖКМнын Катчылыгы менен Катчылыктын болуу шарттары жөнүндө Макулдашуу түзөт, анда тиешелүү жоболор, шарттар, персоналдын макамы, артыкчылыктар жана жеңилдиктер көрсөтүлөт.

6-берене Каржылоо

1. ТМУЖКМнын өз бюджетин бар, ал Тараптар тарабынан жыл сайын төлөнүүчү милдеттүү төлөмдөрдөн турат. ТМУЖКМнын бюджетине ыктыярдуу салымдар киргизилиши мүмкүн.

2. Тараптар ТМУЖКМнын бюджетин түзүү жана аткаруу жөнүндө өзүнчө эл аралык келишим түзүшөт.

3. ЖКМнын бюджетин түзүү жана аткаруу жөнүндө эл аралык келишим күчүнө киргенге чейин ар бир Тарап үчүн жылдык символикалык милдеттүү төлөм 50 000 (элүү миң) АКШ долларын түзөт.

4. Ар жылдык милдеттүү төлөмдөрдүн жалпы суммасынан ашкан чыгашалар ушул Макулдашуу күчүнө кирген күндөн тартып эки жылдын ичинде Түркия Республикасы тарабынан жабылат.

7-берене Пикир келишпестиктерди жөнгө салуу

Ушул Макулдашууну чечмелөөгө же аткарууга байланыштуу келип чыккан бардык пикир келишпестиктер, Тараптардын ортосунда сүйлөшүүлөрдү жана кеңешүүлөрдү жүргүзүү жолу менен чечилет.

8-берене Корутунду жоболор

1. Бул Макулдашуу анын күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекеттик ички жол-жоболор аткарылганын ырастаган Тараптардын акыркы жазуу жүзүндөгү билдирүүсүн депозитарий дипломатиялык каналдар аркылуу алгандан кийин отузунчу.

жүзү күчүнө кирет.

2. Бул Макулдашуу күчүнө киргенден кийин, ТМУга мүчө - мамлекеттердин жана байкоочу - мамлекеттердин кошулуусу үчүн ачык болот. Башка мамлекеттер бул Макулдашууга бардык Тараптардын макулдугу менен кошула алышат. Бул Макулдашуу кошулуучу мамлекет үчүн депозитарий анын күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички жол-жоболордун аяктагандыгын ырастаган жазуу жүзүндөгү кабарлоону дипломатиялык каналдар аркылуу алгандан кийин отузунчу күнү күчүнө кирет.

3. Бул Макулдашуунун депозитарийи болуп Түркия Республикасынын Өкмөтү саналат.

4. Бул Макулдашууга Тараптардын өз ара жазуу жүзүндөгү макулдугу боюнча каалаган убакта өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн. Өзгөртүүлөр жана толуктоолор өзүнчө протоколдор менен таризделет, алар ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана ушул берененин 1-пунктунда каралган тартипте күчүнө кирет.

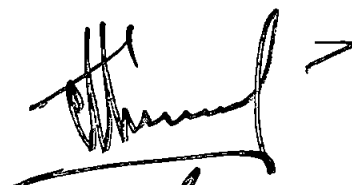
5. Ар бир Тарап депозитарийге тиешелүү жазуу жүзүндөгү билдирүүнү жөнөтүү аркылуу каалаган убакта ушул Макулдашуудан чыга алат. Бул Макулдашуу мындай Тарап үчүн депозитарий билдирүүнү алган күндөн кийинки айдын биринчи күнүндө токтотулат.

2024-жылдын 6-ноябрында Бишкек шаарында жалгыз нускада азербайжан, казак, кыргыз, түрк, өзбек жана англис тилдеринде түзүлдү жана мында бардык тексттер бирдей түпнуска болуп эсептелет. Чечмелөөдө айырмачылыктар болгон учурда англис тилиндеги текст колдонулушу керек. Бул Макулдашуунун түп нускасы Депозитарийде сакталат, ал ар бир Тарапка анын күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн жөнөтөт.

Азербайжан Республикасынын Өкмөтү үчүн

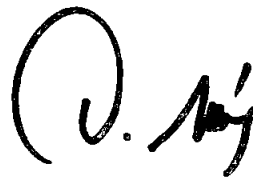
Казакстан Республикасынын Өкмөтү үчүн

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети үчүн

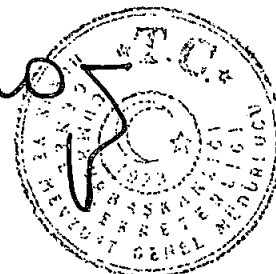

Түркия Республикасынын Өкмөтү үчүн

Өзбекстан Республикасынын Өкмөтү үчүн

U. D. amoz

ТУРКИЙ ДАВЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ФУҚАРО МУҲОФАЗАСИ МЕХАНИЗМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА БИТИМ

Ўзбекистон Республикаси Хукумати, Озарбайжон Республикаси Хукумати, Қозоғистон Республикаси Хукумати, Қирғизистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ва Туркия Республикаси Хукумати, (кейинги ўринларда биргаликда “Томонлар” алоҳида “Томон” деб юритилади).

2021 йил 12 ноябрда Истанбул шаҳрида имзоланган Туркий Давлатлар Ташкилотининг (кейинги ўринларда – ТДТ) Саккизинчи Саммити Декларациясига ҳамда ТДТ Давлат раҳбарлари кенгашининг 2023 йил 16 мартда Анқара шаҳрида имзоланган ТДТ доирасида Фуқаро муҳофазаси механизмини ташкил этиш тўғрисида Қарорига мурожаат қилиб,

Табиий офатлар ва фавқулодда вазиятларда халқаро ҳамкорликнинг аҳамияти муҳимлигига ўрғу бериб,

Томонларнинг ТДТга аъзо ва кузатувчи давлатлар, шунингдек бошқа давлатлар ҳудудларида содир бўлиши мумкин бўлган табиий офатлар юз берган тақдирда, фавқулодда вазиятларни бартараф этиш, одамларнинг ҳаёти ва мол-мулкни сақлаб қолиш, тиббий ёрдам, фавқулодда алоқа, табиий офатлар мониторинги ва таҳлили, бошпана билан таъминлаш, табиий офатлар ва фавқулодда вазиятларда инсонпарварлик ёрдами, шунингдек, уларнинг олдини олиш ва уларга тайёргарлик кўриш, табиий офатларни бартараф этиш бўйича билим ва тажрибаларни алмашишни қўллаб-қувватлашга бўлган хоҳиш-иродасини инобатга олган ҳолда,

Туркий давлатлар ва уларнинг халқлари ўртасидаги тарихий ришталар, муштарак тил, маданият ва анъаналар асосида ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик кучайиб бораётганини таъкидлаб,

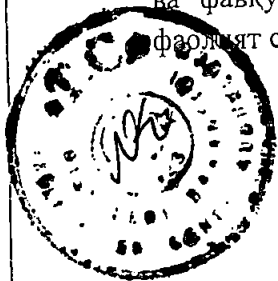
Қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

1-модда

Фуқаро муҳофазаси механизмининг мақсади, вазифалари ва қўлланилиш қўлами

1. Томонлар юридик шахс мақомига эга бўлган халқаро ташкилот шаклида Туркий Давлатлар Ташкилоти доирасида Фуқаро муҳофазаси механизмини (кейинги ўринларда – ТДТ ФММ) ташкил этадилар.

2. ТДТ ФММнинг мақсади аъзо ва кузатувчи давлатлар ҳамда бошқа давлатларнинг ҳудудларида юз бериши мумкин бўлган табиий офатлар ва фавқулодда вазиятларда фавқулодда эҳтиёжларни кондириш учун биргаликдаги фароғат салоҳиятини яратишдир.

Ёрдам табиий фалокат ёки фавкулудда вазият вақтида зарар кўрган давлатнинг илтимосига биноан тақдим этилади.

Ҳар қандай табиий фалокат ёки фавкулудда вазиятда ТДТ ФММни қўллаб-қувватлаш фаолияти доирасида иштирок этиш ихтиёрий равишда амалга оширилади.

Бошқа давлатларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида қарор, ҳар бир ҳолатда, консенсус асосида қабул қилинади.

3. ТДТ ФММнинг асосий функциялари қуйидагилардан иборат:

фавкулудда вазиятларни бартараф этиш, одамларнинг ҳаёти ва мол-мулкани сақлаб қолиш, табиий ёрдам, фавкулудда алоқа, табиий офатлар мониторинги ва таҳлили, бошпана билан таъминлаш, табиий офатлар ва фавкулудда вазиятларда инсонпарварлик ёрдами ҳамда уларнинг олдини олиш ва уларга тайёргарлик кўриш, табиий офатларни бартараф этиш бўйича билим ва тажрибаларни алмашиш;

фавкулудда вазиятларни бошқариш соҳасида ишлаётган барча даражадаги ходимларнинг касбий малакасини ошириш мақсадида ягона ўқув стандартларини ишлаб чиқиш ҳамда назарий ва амалий дастурлар асосида ўқувларини ташкил этиш;

Минтақавий офат ва фавкулудда вазиятларда биргаликда ҳаракат қилиш амалиётини ривожлантириш учун тренинглар, машғулотлар ва маъмурий-техник ташрифлар ташкил этиш.

4. ТДТ ФММ доирасида томонлар бир-бирларини ва ТДТ Котибиятини мазкур Битим билан боғлиқ барча тадбирлар тўғрисида хабардор қиладилар.

2-модда

Ваколатли органлар

1. Мазкур Битимни амалга ошириш учун давлатларнинг масъул бўлган ваколатли органлари:

Озарбайжон Республикаси
Қозоғистон Республикаси
Қирғизистон Республикаси
Туркия Республикаси
Ўзбекистон Республикаси

Фавкулудда вазиятлар вазирлиги
Фавкулудда вазиятлар вазирлиги
Фавкулудда вазиятлар вазирлиги
Ички ишлар вазирлиги
Фавкулудда вазиятлар вазирлиги

2. Ҳар бир Томон ТДТ ФММ билан алоқа қилиш ва мувофиқлаштиришни таъминлаш учун Алоқа муассасасини тайинлайди ва мазкур битимнинг кучга кириши учун зарур бўлган ички процедураларини яқунлаганлигини тўғрисида ёзма билдиришнома юборадиган вақти, Депозитарийни Алоқа муассасасининг маълумотлари тўғрисида хабардор қилади. Ўз навбатида, Депозитарий барча Томонларга, жумладан ТДТ ФММ Котибиятига бу ҳақда хабар беради.

3. Тегишли Томон ўз ваколатли органи ёки Алоқа муассасаси билан боғлиқ ҳар қандай ўзгаришлар тўғрисида дипломатик каналлар орқали Депозитарийни хабардор қилади. У ўз навбатида барча Томонлар ҳамда ТДТ ФММ Котибиятини хабардор қилади.

3-модда
Маъмурий тузилма

1. Мазкур Битимнинг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш учун ТДТ ФММнинг куйидаги маъмурий тузилмаси шакллантирилади:

- Табиий офатлар ва фавқулодда вазиятларни бошқариш учун масъул бўлган Вазирлар кенгаши;
- ТДТ ФММ Котибияти.

2. ТДТ ФММ Котибиятининг фаолияти билан боғлиқ тартиб ва принциплар Вазирлар Кенгаши Томонидан қабул қилинадиган қоидалар билан белгиланади.

4-модда
Вазирлар кенгаши

1. Вазирлар Кенгаши ТДТ ФММнинг энг юқори қарор қабул қилувчи органи ҳисобланиб, таркиби табиий офатлар ва фавқулодда вазиятларни бошқариш учун масъул Томонларнинг вазирларидан иборат.

2. Вазирлар Кенгаши ўз фаолиятини Вазирларнинг навбатдаги мажлислари шаклида амалга оширади ва йилига камида бир марта йиғилиш ўтказади.

3. ТДТга раислик қилувчи давлат вазири Вазирлар Кенгашига раҳбарлик қилади.

4. Вазирлар консенсус асосида ТДТ ФММ фаолияти ва бошқаруви бўйича қарорлар қабул қиладилар.

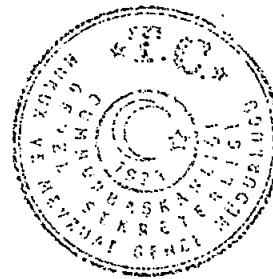
5. Вазирлар Кенгаши:

- ТДТ ФММ фаолиятини йўналтиради, назорат қилади ва қарорлар қабул қилади;
- механизмнинг йиллик маъмурий-молиявий ҳисоботини тасдиқлайди;
- Томонларнинг мажбурий бадаллари бўйича маслаҳатлашувлар ўтказади;
- ТДТ ФММ доирасидаги муҳим ҳужжатларни, шу жумладан, ТДТ ФММ Котибияти томонидан тайёрланган Табиий офатларга қарши биргаликда ҳаракат қилиш тўғрисида Стратегия ва Табиий офатларга қарши курашнинг кўшма Режасини тасдиқлайди;

ТДТ ФММ мақсади ва функцияларини амалга ошириш билан боғлиқ бошқа барча масалани кўриб чиқади ва қарор қабул қилади.

5-модда
Фуқаро муҳофазаси механизми котибияти

1. ФММ Котибияти доимий фаолият кўрсатувчи ижро этувчи орган бўлиб, ТДТ ФММнинг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш, шунингдек, иши ва фаолиятини олиб бориш ҳамда мувофиқлаштиришга кўмак кўрсатади.

2. ТДТ ФММ Котибиятига Вазирлар Кенгаши томонидан Томонларнинг расмий номларининг инглиз алифбоси тартибига мувофиқ ротация асосида тайинланадиган Бош котиб раҳбарлик қилади.

3. Бош котибнинг ваколат муддати – уч йил. Бу муддат энг кўпи билан яна икки йилга узайтирилиши мумкин.

4. ТДТ ФММ Котибиятининг бош қароргоҳи Истанбул шаҳрида (Туркия Республикаси) жойлашади. ТДТ ФММ Котибиятини ташкил этилиши учун Туркия Республикаси жой ажратади ва қўллаб-қувватлайди.

ТДТ ФММ Котибиятининг бош қароргоҳини жойлаштирувчи Томон ТДТ ФММ Котибияти билан Қабул қилувчи томонининг давлатида бўлиш шартлари тўғрисида Битимни имзолайди. Унда тегишли шарт, шароит, ходимларнинг мақоми, имтиёз ва иммунитетлари белгиланади.

6-модда Молиялаштириш

1. ТДТ ФММ ўз бюджетига эга бўлиб, бу Томонлардан амалга ошириладиган йиллик мажбурий бадаллардан иборат. ТДТ ФММ бюджетига ихтиёрий тўловлар қилиниши мумкин.

2. Томонлар ТДТ ФММ бюджетини шакллантириш ва ижро этиш тўғрисида алоҳида халқаро шартнома тузадилар.

3. ТДТ ФММ бюджетини шакллантириш ва ижро этиш тўғрисидаги халқаро шартнома кучга киргунга қадар ҳар бир Томон учун йиллик рамзий мажбурий тўлов 50 000 (эллик минг) АҚШ долларини ташкил этади.

4. Йиллик мажбурий тўловларнинг умумий миқдоридан ошган харажатлар мазкур Битим кучга кирган кундан бошлаб икки йил ичида Туркия Республикаси томонидан қопланади.

7-модда Низоларни ҳал қилиш

Мазкур Битим қоидаларини талқин қилиш ёки қўллашда юзага келадиган келишмовчиликлар Томонлар ўртасидаги маслаҳатлашув ва музокаралар орқали ҳал қилинади.

8-модда Яқуний қоидалар

1. Мазкур Битим унинг кучга кириши зарур бўлган ички процедураларнинг бажарилганлиги тўғрисида Депозитарийга дипломатик каналлар орқали Томонларнинг суҳбати ёзма равишда хабарномаси юборилганидан ўттизинчи кундан бошлаб кучга киради.

2. Мазкур Битим кучга киргандан сўнг ТДТга аъзо ва кузатувчи давлатларнинг кўшилиши учун очиқ. Бошқа давлатлар мазкур Битимга барча Томонларнинг розилиги билан кўшилишлари мумкин. Мазкур Битим унинг кучга кириши учун зарур бўлган ички процедураларнинг бажарилганлиги тўғрисида Депозитарийга дипломатик каналлар орқали кўшилаётган давлатларнинг ёзма равишда хабарномаси юборилганидан ўттизинчи кундан бошлаб кучга киради.

3. Мазкур Битимнинг Депозитарийси Туркия Республикаси Хукумати ҳисобланади.

4. Мазкур Битим исталган вақтда Томонларнинг ўзаро ёзма келишувига кўра унинг ажралмас қисми ҳисобланадиган ҳамда алоҳида баённомалар билан расмийлаштириладиган ўзгартиришлар киритилиши мумкин ва улар мазкур модданинг 1-бандида белгиланган тартибда кучга киради.

5. Ҳар бир Томон исталган вақтда Депозитарийга билдиришнома юбориш орқали мазкур Битимдан чиқиши мумкин. Мазкур Битим бундай Томонга нисбатан Депозитарий томонидан билдиришнома олинган кундан кейинги ойнинг биринчи кунда тугатилади.

2024 йил 6 ноябрда Бишкек шаҳрида бир асл нусхада, ҳар бири ўзбек, озарбайжон, қирғиз, козоқ, турк ва инглиз тилларида тузилди, бунда барча матнлар бир хил кучга эга. Ушбу Битим матнлари ўртасида келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, инглиз тилидаги матн қўлланилади. Мазкур Битимнинг асл нусхаси Депозитарийда сақланади, у ҳар бир Томонга унинг тасдиқланган нусхасини юборади.

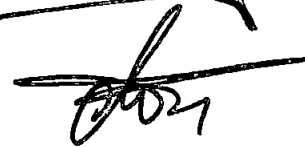
Озарбайжон Республикаси Хукумати учун

Қозғистон Республикаси Хукумати учун

Қирғизистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси учун

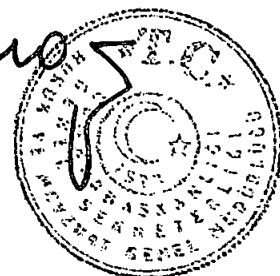

Туркия Республикаси Хукумати учун

Ўзбекистон Республикаси Хукумати учун

U. O. Amir

AGREEMENT ON THE ESTABLISHMENT OF CIVIL PROTECTION MECHANISM OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES

The Government of the Republic of Azerbaijan, the Government of the Republic of Kazakhstan, the Cabinet of Ministers of the Kyrgyz Republic, the Government of the Republic of Türkiye and the Government of the Republic of Uzbekistan (hereinafter collectively referred to as “Parties” and separately as “Party”),

Referring to the Declaration of the Eighth Summit of the Organization of Turkic States (hereinafter referred to as “OTS”) signed in Istanbul on 12 November 2021, and the OTS Heads of State Council Decision signed in Ankara on 16 March 2023 on the establishment of the Civil Protection Mechanism of the OTS,

Emphasizing the utmost importance of international cooperation in disaster and emergency situations,

Taking into consideration the will of the Parties to rapidly deploy emergency support and fulfill a coordination task in case of disasters that may occur in the territories of the OTS Member and Observer States, as well as other states, and to support response, life saving and property rescue, medical assistance, emergency communication, monitoring and analysis, shelter, humanitarian aid during disaster and emergencies as well as prevention and preparedness, transfer of knowledge and experience on disaster response,

Underlining the increasing cooperation and solidarity among the Turkic States and their peoples on the basis of their historical ties, common language, culture and traditions,

Have agreed on the following:

ARTICLE 1 PURPOSE, FUNCTIONS AND SCOPE OF THE CIVIL PROTECTION MECHANISM

1. The Parties hereby establish a Civil Protection Mechanism of the Organization of Turkic States (hereinafter referred to as “OTSCPM”) in the form of an international organization which shall possess legal personality.

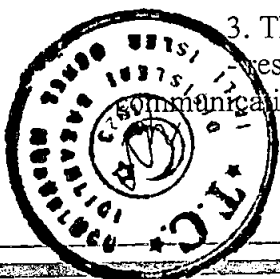
2. The purpose of the OTSCPM is to build joint disaster response capacity to support the emergency needs in disasters and emergencies that may occur in the territories of the Member and Observer States, as well as other states.

Support is provided at the request of the affected state during a disaster or emergency situation.

In every case of disaster or emergency situation, the engagement within the OTSCPM’s support activities shall be carried out on a voluntary basis.

Decision regarding providing support to the other states shall be taken, in each case, on the basis of the consensus.

3. The main functions of the OTSCPM shall be the following:
- response, lifesaving and property rescue, medical assistance, emergency communication, monitoring and analysis, shelter, humanitarian aid during disaster (and

emergencies as well as prevention and preparedness, transfer of knowledge and experience on disaster response;

- developing common in-service training standards and organizing theoretical and applied in-service training programs in order to increase the professional competence of personnel at all levels working in the field of emergency management;

- organizing trainings, exercises and administrative and technical visits to develop joint response practices in a regional disaster and emergency.

4. Within the framework of the OTSCPM, the Parties shall notify each other and the Secretariat of the OTS of all activities related to the present Agreement.

ARTICLE 2

COMPETENT AUTHORITIES

1. The competent authorities of the States which shall be responsible for the implementation of this Agreement are:

The Republic of Azerbaijan

The Ministry of Emergency Situations

The Republic of Kazakhstan

The Ministry for Emergency Situations

The Kyrgyz Republic

The Ministry of Emergency Situations

The Republic of Türkiye

The Ministry of Interior

The Republic of Uzbekistan

The Ministry of Emergency Situations

2. Each Party shall designate a Focal Point for communication and coordination with the OTSCPM, and while submitting written notification confirming the completion of internal procedures necessary for the entry into force of the present Agreement, shall notify the Depository on its Focal Point, with the indication of its contact details, and the Depository shall inform thereof all the Parties and the OTSCPM Secretariat.

3. In case of any changes relating to its competent authority or Focal point, the relevant Party shall immediately notify through diplomatic channels the Depository, which shall inform thereof all the Parties and the OTSCPM Secretariat.

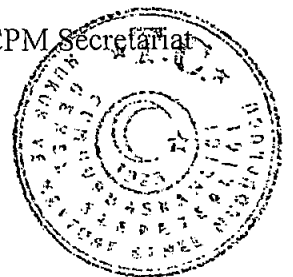
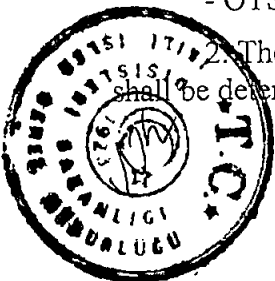
ARTICLE 3

ADMINISTRATIVE STRUCTURE

1. In order to fulfill the purposes and tasks of present Agreement, the following administrative structure of the OTSCPM shall be established:

- Council of Ministers responsible for Disaster and Emergency Management;
- OTSCPM Secretariat.

2. The procedures and principles regarding the functioning of the OTSCPM Secretariat shall be determined by rules to be adopted by the Council of Ministers.

ARTICLE 4
COUNCIL OF MINISTERS

1. The Council of Ministers, which is the highest decision-making body of the OTSCPM, shall consist of the Ministers of the Parties responsible for disaster and emergency management.

2. The Council of Ministers shall carry out its activities in the form of regular meetings of Ministers and meets at least once a year.

3. The Minister of the Party that holds the chairpersonship of the OTS, chairs the Council of Ministers.

4. Ministers shall take decisions on the operation and management of the OTSCPM by consensus.

5. The Council of Ministers shall:

- direct, monitor and take decisions on the operation and management of the OTSCPM;
- approve the annual administrative and financial report of the mechanism;
- hold consultations on the compulsory contributions of the Parties;
- adopt the essential documents within the OTSCPM, including the Joint Disaster Response Strategy Document and Joint Disaster Response Plan prepared by the OTSCPM Secretariat;
- consider and take decision on any other subject related to fulfillment of the purpose and functions of the OTSCPM.

ARTICLE 5
CIVIL PROTECTION MECHANISM SECRETARIAT

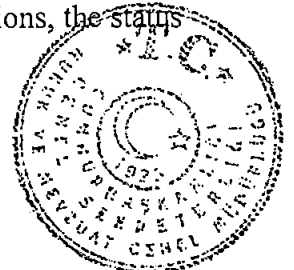
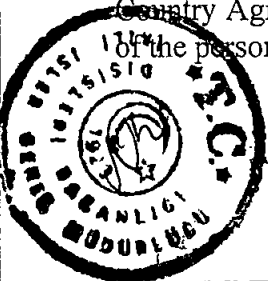
1. The OTSCPM Secretariat, which is the permanent executive body, shall assist the execution of the objectives and tasks, as well as conducting and coordinating work and operations of the OTSCPM.

2. The OTSCPM Secretariat shall be headed by the Secretary General who shall be appointed, on a rotational basis in accordance with the English alphabetical order of the official names of the Parties, by the Council of Ministers.

3. The term of office of the Secretary General is three years. This period can be extended for a maximum of two years.

4. The headquarters of the OTSCPM Secretariat shall be in Istanbul (The Republic of Türkiye). The Republic of Türkiye will allocate space and provide support for the establishment of the OTSCPM Secretariat.

The Party hosting the Headquarters of the OTSCPM Secretariat shall sign a Host Country Agreement with OTSCPM Secretariat, in which relevant terms, conditions, the status of the personnel, privileges, and immunities are specified.

ARTICLE 6
FINANCING

1. The OTSCPM shall have its own budget which shall consist of annual compulsory payments made by the Parties. Voluntary contributions may be made to the budget of the OTSCPM.

2. The Parties shall conclude a separate international treaty on formation and execution of the budget of the OTSCPM.

3. Until the entry into force of the international treaty on formation and execution of the budget of the OTSCPM, the annual symbolic compulsory payment for each Party shall be USD 50,000.

4. The expenditures exceeding the total amount of the annual compulsory payments shall be covered by the Republic of Türkiye within two years starting from the date of entry into force of the present Agreement.

ARTICLE 7
SETTLEMENTS OF DISAGREEMENTS

Any disagreement arising from the interpretation or implementation of the present Agreement shall be settled by the negotiations and consultations among the Parties.

ARTICLE 8
FINAL PROVISIONS

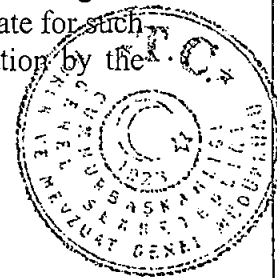
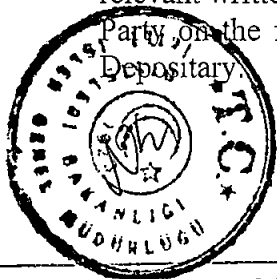
1. The present Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the receipt by the Depository through diplomatic channels of the last written notification by the Parties confirming the completion of the internal procedures necessary for its entry into force.

2. After its entry into force, the present Agreement is open to accession of the OTS Member and Observer States. Other states may accede to the present Agreement upon consent of all the Parties. The present Agreement shall enter into force for the acceding state on the thirtieth day after the Depository receives, through diplomatic channels, written notification confirming the completion of the internal procedures necessary for its entry into force.

3. The Depository of the present Agreement shall be the Government of the Republic of Türkiye.

4. The present Agreement may be amended at any time by mutual written consent of the Parties. Amendments and additions shall be in the form of separate protocols being integral part of the present Agreement and entering into force in accordance with the procedure laid down in paragraph 1 of this Article.

5. Any Party may withdraw from the present Agreement at any time by sending the relevant written notification to the Depository. The present Agreement shall terminate for such Party on the first day of the month following the date of receipt of the notification by the Depository.

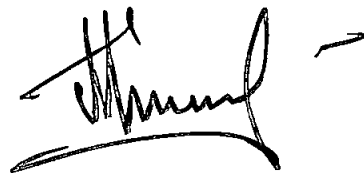

Done at Bishkek on 6 November 2024 in a single original copy in the Azerbaijani, Kazakh, Kyrgyz, Turkish, Uzbek and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall be used. The original copy of the present Agreement shall be kept by the Depository which shall send to each Party its certified copy.

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

FOR THE CABINET OF MINISTERS
OF THE KYRGYZ REPUBLIC

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TÜRKIYE

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

